

OBSERVATIE-INSTRUMENT KINDGERICHTE COMMUNICATIESTRATEGIEËN

- HET OKC -

Annemieke de Kleijn en Vita Lesger

LECTORAAT WERKZAME FACTOREN IN DE JEUGD EN OPVOEDHULP

Inhoudsopgave

Verbaal aspect van communicatie	2
Vraagtechnieken	3
Vorm waarin het gesprek plaatsvindt	4
Non-verbale communicatie.....	5
Motivatie	5
Metacommunicatie.....	6

Verbaal aspect van communicatie	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
1. Hulpverlener gebruikt de woorden die het kind zelf heeft gebruikt												
2. Hulpverlener bespreekt/bevraagt de betekenis van een woord												
3. Hulpverlener noemt woorden op waar het kind naar op zoek zou kunnen zijn												
4. Hulpverlener maakt grapjes												
5. Hulpverlener maakt lange zinnen (hoofd en bijzinnen, meerdere werkwoorden)												
6. Hulpverlener gebruikt abstracte woorden												

Vraagtechnieken	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
1. Hulpverlener stelt een vraag aan het kind waar een onbeperkt aantal antwoorden op mogelijk is (een open vraag)												
2. Hulpverlener stelt een vraag aan het kind waar een beperkt aantal antwoorden op mogelijk is (een gesloten vraag)												
3. Hulpverlener stelt een vraag aan het kind die doorgaat op een opmerking van het kind (doorvragen)												
4. Hulpverlener herhaalt een vraag van het kind												
5. Hulpverlener geeft uitleg over een vraag aan het kind												
6. Hulpverlener herhaalt een antwoord van het kind												
7. Hulpverlener vat een antwoord samen van het kind												
8. Hulpverlener laat een stilte vallen												
9. Hulpverlener stelt meerdere vragen tegelijk aan het kind												
10. Hulpverlener stelt een suggestieve vraag aan het kind												

Vorm waarin het gesprek plaatsvindt	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
1. Hulpverlener zit op dezelfde ooghoogte als het kind												
2. Hulpverlener wisselt praten af met (bewegings-) spel (scoren bij wissel)												
3. Hulpverlener praat met het kind over de interesses van het kind												
4. Hulpverlener stelt het kind in het begin van het gesprek op zijn/haar gemak door over 'koetjes en kalfjes' te praten												
5. Hulpverlener vormt samen met het kind doelen voor het gesprek												
6. Hulpverlener benoemt dat er geen goede en foute antwoorden zijn												
7. Hulpverlener legt uit wat er gebeurt met wat er inhoudelijk besproken wordt in het gesprek (met wie wordt het wel/niet gedeeld)												
8. Hulpverlener begint het inhoudelijke gedeelte van het gesprek met vragen over feiten of gebeurtenissen												
9. Hulpverlener vraagt naar hoe het kind erbij zit aan het einde van het gesprek												
10. Hulpverlener vraagt aan het einde van het gesprek of het kind nog vragen heeft												
11. Hulpverlener bedankt het kind voor haar/zijn inzet in het gesprek												

Non-verbale communicatie	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
1. Hulpverlener buigt naar voren (richting het kind)												
2. Hulpverlener maakt handgebaren om haar/zijn verhaal te ondersteunen												
3. Hulpverlener kijkt het kind aan												
4. Hulpverlener gebruikt mimiek in het gezicht om zijn/haar verhaal te ondersteunen												
5. Hulpverlener bevestigt dat zij/hij het kind hoort en begrijpt d.m.v. mimiek en lichaamstaal												
6. Hulpverlener gebruikt aanvullend beeldend materiaal in het gesprek												

Motivatie	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
1. Hulpverlener herinnert het kind aan zijn/haar motivatie												
2. Hulpverlener biedt het kind iets lekkers te eten of te drinken aan												
3. Hulpverlener complimenteert het kind												
4. Hulpverlener maakt een ondersteunende opmerking over het verhaal van het kind												
5. Hulpverlener gaat in op onderwerpen die het kind inbrengt												
6. <i>Hulpverlener onderbreekt het kind</i>												

Metacommunicatie	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
1. De hulpverlener brengt de stilte die valt onder de aandacht												
2. Hulpverlener benoemt eigen gevoelens in het gesprek												
3. Hulpverlener benoemt wat zij/hij intuïtief zou willen doen												
4. Hulpverlener benoemt lichaamstaal of emoties van het kind												
5. Hulpverlener vertelt het belang van de volwassene voor het krijgen van feedback van het kind (ik ben degene die het niet zo goed weet en jij kan mij daarbij helpen)												
6. Hulpverlener stelt open vraag over de mening over het gesprek van het kind												
7. Hulpverlener geeft sociaal onwenselijke voorbeelden (om sociaal wenselijke antwoorden te voorkomen)												
8. Hulpverlener herhaalt tijdens het gesprek het doel van het gesprek												
9. Hulpverlener legt uit dat het haar/zijn bedoeling is het kind te helpen												